Çocuk evliliği var mı Talâk 4 yorumu.

Ateistlerin çok yaygın bir iddiası var. Bu iddiaya göre İslam'da pedofili serbestmiş. Buna delil olarak Talâk 4 âyetini sunarlar: "Kadınlarınızdan âdetten kesilmiş olanlar ile âdet görmeyenler hakkında tereddüt ederseniz onların bekleme süresi üç aydır. Hamile olanların bekleme süreleri ise doğum yapmalarıyla sona erer. Kim Allah'a saygısızlıktan sakınırsa Allah ona işinde bir kolaylık verir."

Âyetteki 'âdet görmeyenler' ifadesinin küçük çocuklara işaret ettiğini söylüyorlar. Ve bundan İslam'da küçük kızın cinsel ilişkiye girebileceğini çıkartıyorlar. Aslında Ateistlerin haklı bir tarafı var. O da bu âdeti kesilenlerin küçük kızlar olmasıdır fakat yanıldıkları şey de cinsel ilişki konusudur. Bu dediklerimizi tek tek inceleyelim. Bu âyetin nüzul sebebi küçük kızlardan bahsettiğini gösteriyor. Esbâb-ı Nüzûl isimli eser şu bilgilere yer veriyor:

"Ebu Osman Amr b. Salim'den şöyle rivayet edilmiştir: Bakara suresinde boşanmış kadınların ve kocaları ölmüş kadınların iddetini beyan eden 228. ve 234. âyetleri: "Boşanmış kadınlar, kendi başlarına (evlenmeden) üç ay hali (hayız veya temizlik müddeti) beklerler" [1] "Sizden ölenlerin, geride bıraktıkları eşleri, kendi başlarına (evlenmeden) dört ay on gün beklerler. Bekleme müddetlerini bitirdikleri vakit, kendileri hakkında yaptıkları meşru işlerde size bir günah yoktur. Allah yapmakta olduklarınızı bilir." [2] indiği vakit Übeyy b. Kâ'b, Hz. Peygamber'e (s.a.v.) şöyle dedi: Medine ehlinden bazı kadınlar şöyle diyorlar: "Haklarında bir şey söylenmemiş bazı kadınlar vardır." Hz. Peygamber (s.a.v.): "Haklarında bir şey söylenmemiş bazı kadınlar kimlerdir?" diye sordu. Übeyy b. Kâ'b, "Henüz âdet görmemiş küçük kadınlar, âdetten kesilmiş kadınlar ve hamile olan kadınlardır." dedi. Bunun üzerine söz konusu olan Talâk suresinin 4. âyeti indi." [3]

Bu hadisin sahih olduğu da belirtilir. [4] Yani bu âyet küçük çocuklardan bahsediyor ki Peygamber döneminde bunun çok örneği vardır. Kudâme b. Maz'un, Zübeyr'in kız çocuğuyla doğduğu gün evlenip şöyle demiştir: "Şayet ben vefat edersem o benim en iyi mirasçımdır. Eğer ben yaşarsam o Zübeyr'in kızıdır." [5] İbn Ömer (r.a.) küçük kız çocuğunu Urve b. Zübeyr'le nikâhlamıştır. Urve b. Zübeyr, erkek kardeşinin kız çocuğunu kız kardeşinin oğluyla ikisi küçük olduğu halde nikâhlamıştır. Başka bir sahabi de küçük kız çocuğunu Abdullah b. Hasan'la nikâhlamıştır. Hz. Ali bu durumu uygun bulmuştur. İbn Mesud'un hanımı küçük kız çocuğunu Museyyeb b. Nahle'nin oğluyla nikâhlamıştır. Abdullah b. Mesud da bu durumu uygun bulmuştur. [6] Tüm bunlar küçük yaşta bir kızım nikâhlanabileceğini gösterir. Ama Ateistlerin anlamadığı kısım da bu kız zifafa elverişli olmadan babası kızı kocasına teslim edemez. [7] Baba kızını evlendirmesi için, bu kızın lehine olması gerekir yani zarara yol açacak bir evlilik caiz değildir. [8] Kızın zifafa girmesi için de kendi tercihi olması gerekir nitekim Peygamberimiz bu konuda şöyle buyuruyor: "Açıkça izin alınmadan dul kadın, rızası anlaşılmadan bekâr kız evlendirilemez." buyurmuş, "Onun rızası nasıl anlaşılır?" sorusuna da "sükûtu ile" cevabını vermiştir." [9]

Rızası olan, zifafa elverişli olan bir kız sözkonusu iken biz bunu nasıl kınayalım? Ateistler rıza varsa her şeyi doğru bulan kişiler değil mi? Yoksa eşcinselliği, zinayı, fahişeliği nasıl savunsunlar?

İddia: Âyetlerden öğrendiğimize göre kadının iddet beklemesi onun ilişkiye girmesine bağlıdır. [10] Eğer Talâk küçük kızlardan bahsediyorsa bu demektir ki bu küçük kızlar cinsel ilişkiye girmişlerdir. Ama siz zifafa elverişli olmadan ilişki yasak dediniz. Bu bir çelişki değil midir?

Cevap: Ben yazıda zifafa elverişli kız dedim, büluğa ermiş kız demedim. Büluğa ulaşmayan bir kız hala küçük bir kızdır fakat kendisi büluğtan önce zifafa elverişli olabilir. Tabi bu tür evlilikler İslam'da önerilmemiştir, yapılmaması öngörülmüştür. [11]

Yine de bilinmesinde fayda vardır: Az önce dediğim şeyler bile tartışma konusudur nitekim bazı alimler böyle bir şeyin bile geçerli olmadığı görüşündedir [12] ve buna delliler getirmişlerdir. Ki delilleri gayet makuldür. Delilleri tek tek inceleyelim: İlk ve en önemli delil Nisâ 6'dır. Bu âyete göre nikâh dönemi diye bir şey vardır. Bu dönem de rüşdlüktürreşitliktir. Buna göre insan ancak rüşd olduktan sonra evlenebilir.

İkinci olarak, aynı âyette kişinin rüşd olduğunda malını tasarruf edebileceği söyleniliyor. Kadın nikâhlanırken ona mehir verilir. [13] Mehiri istediği gibi tassaruf edebilir. [14] Kadın rüşd iken mal tassarufu yapabiliyorsa reşit olmayan bir kız nasıl mehir alabilir?

Üçüncü olarak, bir kadınla evlenmek için o kadının iffetli, zinadan uzak ve Müşrik olmaması gerekir. [15] Bir küçük koz için bu kavramlardan bahsedemeyiz nitekim bir küçük kız zina yapamaz ve günahsızdır yani iffet ve zina diye bir şey yoktur. Müşrik de olamaz nitekim çocukların hepsi Müslümandır ve imtihandan sorumlu değillerdir.

Dördüncü olarak, iddet süresi diye bir şey olmasının nedenlerinden biri de kadının hamile olup olmamasıdır. Küçük bir kız hamile olamaz buna göre nasıl Talâk 4 küçük kızlardan bahsetsin? Bu delil yine de zayıf bir delildir nitekim iddetin tek nedeni bu değildir.

Beşinci olarak, evliliğinin amacı aile kurmaktır, nesilleri yetiştirmektir, sorumlulukları yerine getirmektir, huzurdur, aşktır, sevgidir. [16] Küçük yaşta bir kız için bunları düşünmek mümkün değildir.

Altıncı olarak, İslam zulmü haram kılmıştır. [17] Küçük bir kızla rızası olmadan evlenmek zulümdür.

Yedinci olarak, Peygamberimiz bir hadiste ergenliğe girmiş genç erkeklere evlenmeyi öneriyor. [18] Bu hadiste Peygamber reşit olanlara söylüyor, çocuklara değil. Buna göre çocuk evliliği yoktur.

Sekizinci olarak, İslam 'kadınları' nikâh etmekten bahsediyor. Küçük bir kız kadın değildir. Hatta bir hadiste Aişe (r.a.) şöyle buyuruyor: "Kız dokuz yaşına vardığında kadın sayılır." [19]

Buna göre Talâk 4'teki kadın kelimesi küçük kızları kapsamıyor. Ve bu hadise göre Kur'ân genel olarak küçük kızların nikâhından bahsetmiyor.

Dokuzuncu olarak, erkekler kadınlara zarar vermek için nikâh altında tutamazlar. [20] Yine pek çok hadis ve âyet kadına iyi davranmaya teşvik ediyor. Küçük yaşta bir kızı rızası olmadan evlendirmek bu âyetlere ters değil mi?

Onuncu olarak, Kur'ân küçük kızlarla evlenme hukuku kurmuyor. Nikâhtan bahseden tüm âyetlerdeki kadınların olgunluğa ulaştığı açıktır. Mesela Nisâ 21'de şöyle buyruluyor: "Birbirinizle beraber olduğunuz halde, üstelik onlar sizden sapasağlam bir söz de almışken onu geri mi alacaksınız?"

Küçük bir kız kocasıyla anlaşma yapabilir mi?

İddia I: Aişe (r.a.) 6 yaşında nikâhlandı. Bu nasıl olacak?

Cevap: İbn Şübrüme Aişe (r.a.) hakkındaki hadisin Hz. Peygamber'e has bir durum olduğu şeklinde cevap veriyor. Başka bir tabirle Hz. Aişe'nin evliliğinin dörtten fazla kadının bir nikâh altında tutulması gibi Resulullah'a (s.a.v.) has olan bir durum olduğunu söylüyor. [21]

İddia II: Kâsânî, Nûr sûresinin "Aranızdaki bekarları, kölelerinizden ve cariyelerinizden elverişli olanları evlendirin." [22] âyetinde geçen 'eyâmâ' kelimesinin küçük ya da büyük, eşi olmayan kadınlar anlamına geldiğinden hareketle babanın küçük kız çocuğunu evlendirebileceğini söylemektedir.

Cevap: Âyetin devamında "Eğer fakir iseler, Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir" buyrulmaktadır. Eğer âyetler küçük kızlardan bahsediyorsa bu âyet Nisâ 6'yla çelişiyor. Bunun da mümkün olmadığına göre âyette çocuk evliliğine delil yoktur. Hatta tam tersine delil vardır. Bu âyetten öğrendiğimize göre evliliğe elverişli olan kişiler mal yönetebilen kişilerdir. Küçük kızlar mal yönetemediği için çocuk evliliği yasaktır. Dolayısıyla bu âyette geçen 'eyâmâ' kelimesinden kastedilenler rüşde eren kişilerdir. Nitekim sözlüklerde 'eyâmâ' kelimesinin tekili olan 'eyyim' kelimesi, eşi olmayan kadın veya erkek anlamına gelir. [23] Hatta bir hadiste bu kelime dul anlamında kullanılmıştır. [9]

İddia III: Kız ergenlik yaşından önce yetim olur. Ergenlik yaşından sonra ise yetim değil, mutlak olarak kadındır. Nisâ 3'e göre yetimlerle evlenilebilir. Buna göre çocuk evliliği yasaldır.

Cevap: İlk olarak, Vehbe Zühaylî bu konu hakkında şöyle diyor:

"Allah, "Yetim kadınlar" [24] diye buyurmuştur. Orada bundan kasıt, burada sözü geçen yetimlerdir. Nitekim Aişe (r.a.) da böyle demiştir. Buna göre yaşı büyük yetim kız da âyet-i kerimenin kapsamına girmektedir. Bu da izni olmaksızın evlendirilemez. Küçük kız ise izni söz konusu olmayacağından evlendirilemez. Eğer buluğa erecek olursa, nikahlanması caiz olur. Fakat onun izni olmaksızın yine evlendirilemez. Nitekim Darekutnî, İbn Ömer'den de böyle rivayet etmektedir. Buna göre İbn Ömer şöyle demiştir: "Dayım Kudâme b. Maz'un kardeşi Osman. b. Maz'un'un kızı ile beni evlendirdi. Muğire b. Şu'be kızın annesinin yanma

gitti, mal vaadinde bulundu ve kızı kendisi için istedi. Durumu Resûlullah (s.a.)'a götürülünce Kudâme şöyle dedi: Ey Allah'ın Rasulü bu, kardeşimin kızıdır. Ben ise babasının vasisiyim. Bu konuda ben ona karşı kusurlu davranmadım. Faziletini ve akrabalığını bildiğim birisi ile onu evlendirdim. Resûlullah (s.a.) ise şöyle dedi: "Bu küçük yetim bir kızdır. Yetim kız ise kendi işini kendisi halletmeye daha bir hak sahibidir." Böylelikle kız benden alındı ve Muğire b. Şu'be ile evlendirildi.” [25]

İkinci olarak, âyetlerde yetimlerin evlenmesinden bahsetmiyor olabilir.

İddia IV: Abdullah b. Ömer isnadlı bir rivâyette şu bilgiler aktarılmıştır:

“Osman b. Maz’un vefat ettiği zaman geride yetim bir kız bırakmıştı. İbn Ömer dedi ki, “Bu kızın amcası olan ve aynı zamanda benim de dayım olan Kudame, o kızı bana nikâhladı. Bu nikâh kızın babasının ölümünden sonra olmuştu. Ancak kız amcasının yaptığı bu nikâhtan hoşlanmadı ve Muğîre b. Şu‘be ile evlendirilmesini arzu etti. Kız buluğ çağına varınca, amcası onu Muğîre ile evlendirdi.” [26]

Bu hadise göre küçük kızlar evlendirilebilir.

Cevap: Bu âyet zayıftır. [27] Hem de rivâyetin muhtevasında velinin takdirini istemeyen kızın, kendi iradesiyle bir başkasıyla evlenmek istemesinden ve bu evliliğin gerçekleştiğinden söz edilmektedir. Bir de hadiste nikâhtan bahsediliyor, evlilikten değil. Hadisin sonunda ‘buluğdan sonra evlendirdi’ deniliyor bu da çocuk evliliği olmadığına delildir.

Son olarak bazı Ateistler alim sözü getirip çocuk evliliği var diyecekler. Fakat sorun şu: İslam’da bir şey alime göre değil, delile göre olur. Ve sırf böyle alim sözleri doğru delil değil diye çocuk evliliği yok diyen alim sözü koymadım.

Kaynaklar:

1. Bakara, 2/228.

2. Bakara, 2/234.

3. Vâhidî, Ebü’l Hasan Ali b. Ahmed b. Muhammed en-Nîsâbûrî, (ö. 468/1076), Esbab-ı Nüzûl, 1. baskı, Dâru'l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrut 1991, s. 458.

4. Hâkim en-Nîsâbûrî, a.g.e., “Kitabu’t-Tefsir”, 27, 3878.

5. Serahsî, Ebû Bekr Şemsü’l-Eimme Muhammed b. Ebî Sehl Ahmed es-Serahsî, (ö. 483/1090), Kitâbu'l- Mebsût, Beyrut ts., IV, 212; İbn Kudâme, Ebu Muḥammed Abdullah b. Aḥmed b. Muḥammed, (ö. 620/1233), el-Muġnî, Dâru Âlemi'l-Kütüb, Riyad 1997, IX, 398; İbnü’l-Hümâm, Kemâlüddîn Muhammed b. Abdilvâhid b. Abdilhamîd es-Sivâsî el-İskenderî, (ö. 861/1457), Şerhu Fethi’l-Kadîr, 1. baskı, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut 2003, III, 265.

6. Serahsî, a.g.e., IV, 212; Kâsânî, Alâüddîn Ebu Bekr b. Mes’ud el-Hanefi, (ö. 587/1191), Bedâi‘u’s-Sanâi fî Tertîbiş-Şerâ‘i, 2. baskı, Dâru’l- Kütübi’l-İlmiyye, Beyrut 2003, III, 355.

7. İbn Âbidîn, Muhammed Emîn b. Ömer, (ö. 1252/1836), Reddül Muhtâr aled-Dürril Muhtâr Şerhi Tenvirü'l-Ebsâr el-Ma'ruf Haşiyetu İbni Abidin, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut 2003, IV, 170, 315; el-Hindî, Âlim b. el-Alâ ed-Dihlevî, "el-Fetâva't-Tatarhâniyye 1. baskı, yy., ts., III, 35-36.

8. Şirbînî, Şemsüddîn el-Hatîb Muhammed b. Ahmed el-Kâhirî eş-Şafiî, (ö. 977/1570), Müğni'l Muhtâc ilâ Ma'rifeti Meânî Elfazil Minhâc, 1. baskı, Dâru'l-Ma'rife, Beyrut 1997, III, 201.

9. Buhârî, Câmiʿu's-sahîh, Nikâh, 42; 69-72. Ayrıca bknz: Ebû Dâvûd,Es-Sünen, Nikâh, 24, 32.

10. Ahzâb, 33/49.

11. Şirbînî, a.g.e., III, 201.

12. Cessâs, Ebû Bekir Ahmed b. Ali er-Râzî, (ö. 370/980), Ahkâmu'l-Kur'ân, Dâru İhyâi't-Turâsi'l- Arabî, Beyrut 1992, II, 346; İbn Hazm, Ebu Muḥammed Ali b. Aḥmed b. Said ez-Zâhirî, (ö. 456/1064), el-Muhallâ, 1. baskı, Dâru'l- Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut 2003, IX, 38; Serahsî, a.g.e., IV, 212; Kâsânî, a.g.e., III, 352-353; eş-Şevkânî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Ali b. Muhammed es-San'ânî el- Yemenî, (ö. 1250/1834), Neylü'l-Evtâr min Esrâri Münteka'l-Ahbâr, 1. baskı, Beyrut 1426, XII, 78.

13. Nisâ, 4/4.

14. Bakara, 2/229; Nisâ, 4/19.

15. Nisâ, 4/24; Nûr, 24/3.

16. Bakara, 2/228; Rûm, 30/21; Ebû Davûd, a.g.e., Nikâh, 2.

17. Müslim, Câmiʿu's-sahîh, Birr, 55.

18. Buhârî, a.g.e., Nikâh, 3.

19. Tirmizî, Es-Sünen, Nikâh, 919, 1109.

20. Bakara, 2/231.

21. İbn Hazm, a.g.e., IX, 38-39.

22. Nûr, 24/32.

23. İbn Manzûr, Lisânü'l-Arab, Beyrut, 1990, 'e-y-m' maddesi; Hasaneyn Muhammed, Mahlûf, Safvetü'l-beyân li me'âni'l-Kur'ân, Kahire, 1984, s. 452.

24. Nisâ, 4/127.

25. Vehbe Zühaylî, Tefsirü'l-Münir, c. 2, s. 484.

26. İbn Mâce, Es-Sünen, Nikâh, 14

27. Sünen-i İbni Mâce Tercemesi ve Şerhi, Kahraman Yayınları, c. 5, s. 265.

28. Faydalandığım makale: TUNCER Abdullah, Küçük yaşta evlilik açısından Talâk 4. âyetin yorumu, 2019. [İnternetten okuma için: https://tezarsivi.com/kucuk-yasta-evlilik-acisindan-talak-4-ayetin-yorumu]

29. Faydalandığım makale: ŞAHİN Havva, Arap-İslam örfünde erken yaşta evlilik meselesi, 2019. [İnternetten okuma için: https://tezarsivi.com/arap-islam-orfunde-erken-yasta-evlilik-meselesi]

Faydalandığım makale: ORUM Fatih, Kuran Işığında Küçüklerin Evlendiril(eme)mesi Meselesi, 2010. [İnternetten okuma için: https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuilah/issue/959/10815]